แนวปฏิบัติที่ดีในการจัดทำวิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระสำหรับนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ เพื่อให้สำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนด

ความสำคัญของวิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระ

วิทยานิพนธ์ หมายถึง งานวิจัยที่ทำขึ้นเพื่อให้ครบตามข้อบังคับของหลักสูตร และงานเขียนเชิงวิชาการอันเป็นผลงานจากการค้นคว้าวิจัยที่เสนอต่อมหาวิทยาลัยเพื่อรับปริญญา

การศึกษาค้นคว้าอิสระ หมายถึง เป็นการศึกษารูปแบบหนึ่งที่ผู้เรียนศึกษา ค้นคว้า วิจัย อย่างอิสระในหัวข้อที่ตกลงกับอาจารย์ที่ปรึกษา นอกเหนือจากการเรียนในชั้นเรียนตามหลักสูตรปกติของสถานศึกษา รับรองว่าผู้เรียนมีความสามารถเพียงพอที่จะศึกษาหัวข้อดังกล่าวได้ด้วยตนเอง

หลักยึดถือในการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระ

1. ให้นักศึกษาเป็นศูนย์กลาง
2. มีการสนับสนุน จูงใจ ให้นักศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง
3. ให้เกียรติและเชื่อมั่นในตัวของนักศึกษา
4. มีการส่งเสริมและให้กำลังใจกับนักศึกษา

เทคนิคในการให้คำปรึกษากับนักศึกษาวิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ก่อนให้คำปรึกษา

1. อาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษาควรจะกำหนดแผนการเรียนร่วมกัน
2. มีการนัดพบปะกับอาจารย์ที่ปรึกษาและส่งงานตามแผนที่กำหนด หรือตามที่อาจารย์ที่ปรึกษานัดหมายไว้
3. ควรมีการส่งงานที่ทำมาให้อาจารย์ที่ปรึกษาก่อนมาเข้าพบ ประมาณ 1 – 2 อาทิตย์ และต้องติดตามงานกับอาจารย์ที่ปรึกษาอยู่เสมอ
4. ให้ส่งงานที่ได้รับคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาครั้งก่อนๆ แนบมาด้วยทุกครั้ง เพื่อง่ายต่อการตรวจสอบและรวดเร็ว
5. นักศึกษาต้องเตรียมงานที่แก้ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา ข้อมูล และปัญหาในการทำงานก่อนจะมาพบอาจารย์ที่ปรึกษาทุกครั้ง

6. ข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระ นักศึกษาต้องค้นคว้าด้วยตัวเอง หรือถ้าไม่แน่ใจว่าข้อมูลที่ได้มาเกี่ยวข้องและเหมาะสมหรือไม่ควรนำมาปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาก่อนดำเนินการ เพื่อไม่เป็นการเสียเวลา
7. การเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษาต้องมีการนัดหมายไว้ล่วงหน้าเสมอ
8. ต้องรับฟังข้อคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา ควรมีการโต้แย้งด้วยเหตุผล และด้วยท่าทีที่สุภาพ

แนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา ของวิทยานิพนธ์ 1 และการศึกษาค้นคว้าอิสระ

1.1 การเลือกปัญหาหรือหัวข้อในการวิจัย/การเขียนกรอบแนวคิด

1.1.1 ควรสำรวจความสนใจของนักศึกษา ว่านักศึกษาสนใจจะทำวิจัยหัวข้อเกี่ยวกับอะไร

1.1.2 ต้องมีการชี้แนะแนวทางการดำเนินการวิจัยให้กับนักศึกษา อาจจะพิจารณาจากปัญหาที่พบจากหน่วยงานที่นักศึกษาทำงาน หรือเป็นหน่วยงานที่นักศึกษาให้ความสนใจที่จะทำการวิจัย

1.1.3 ไม่ควรชี้นำให้นักศึกษาเลือกทำหัวข้อที่อาจารย์ที่ปรึกษาเห็นว่าเหมาะสม หรือเป็นหัวข้อที่อาจารย์ที่ปรึกษาชอบเป็นการส่วนตัว

1.1.4 ให้ความช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวกเพื่อให้นักศึกษามองเห็นทางเลือกต่างๆ

1.1.5 ไม่ควรให้นักศึกษาเปลี่ยนหัวข้อไปมาจนทำให้เสียเวลา และส่งผลทำให้สำเร็จการศึกษาช้ากว่ากำหนด

1.1.6 แนะนำให้เลือกหัวข้อวิจัยและเขียนข้อเสนอโครงการวิจัยที่มีความทันสมัยตรงกับสาขาวิชาที่ศึกษา

1.1.7 ควรใช้ระเบียบวิธีวิจัยที่ถูกต้อง เหมาะสม และเกิดประโยชน์ต่อศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

1.1.8 การกำหนดขนาดตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ข้อบกพร่องที่พบบ่อยที่สุดคือ

- การไม่ระบุลักษณะและจำนวนประชากร แต่จะมีคำอธิบายเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่าง
- การไม่แสดงวิธีการประมาณค่าขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่จะใช้และไม่แสดงรายละเอียดวิธีการสุ่มตัวอย่าง
- การลอกกระบวนการสุ่มตัวอย่างจากวิทยานิพนธ์หรือการศึกษาค้นคว้าอิสระเล่มเก่า โดยที่ตนเองไม่มีความเข้าใจ

1.2 การสำรวจ/การวิเคราะห์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และการออกแบบการวิจัย

1.2.1 แนะนำแนวทางและแหล่งข้อมูลในการค้นคว้าเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศ และต่างประเทศแก่นักศึกษา

1.2.2 ควรมีการตรวจสอบผลการสังเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง การจัดลำดับการนำเสนอความคิดเห็น การแสดงเหตุผลที่เชื่อมโยง เพื่อนำไปสู่การกำหนดประเด็นในการวิจัย และการกำหนดกรอบความคิดของงานวิจัยที่สมเหตุสมผล

1.2.3 ขอเอกสารที่นักศึกษาไปค้นคว้ามา เพื่อตรวจสอบในบางครั้ง

1.2.4 แนะนำการระบุลักษณะกลุ่มประชากร การอธิบายลักษณะและวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ทั้งการวิจัยเชิงทดลองและไม่ใช่เชิงทดลอง

1.2.5 อาจารย์ที่ปรึกษาควรให้นักศึกษาอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับการวางแผนกระบวนการทดลอง ฯลฯ เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างมีความเท่าเทียมกันก่อนการทดลอง แต่ถ้าหากเป็นการวิจัยที่ไม่ใช่เชิงการทดลอง ควรให้มีการเลือกกลุ่มตัวอย่างว่าเป็นการเลือกแบบสุ่มหรือแบบเจาะจง รวมทั้งควรตรวจสอบกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มมาว่าสามารถเป็นตัวแทนที่ดีของประชากรหรือไม่

1.3 การเขียนและเสนอโครงการวิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระ

1.3.1 ควรแนะนำให้นักศึกษาเขียนข้อเสนอโครงการวิจัยที่มีความทันสมัย ตรงกับสาขาวิชาที่ศึกษา ใช้ระเบียบวิธีวิจัยที่ถูกต้องและมีความเหมาะสม และเกิดประโยชน์ต่อศาสตร์ที่ศึกษา

1.3.2 ติดตามการทำงานของนักศึกษาอย่างสม่ำเสมออย่างต่อเนื่อง

1.3.3 ควรอ่านข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปรับปรุง โดยมุ่งเน้นให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการวิจัยที่ดีขึ้น

1.3.4 ให้ความสำคัญกับการดำเนินงานของนักศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบ ข้อบังคับ และตามระยะเวลาที่นักศึกษาวางแผนที่จะดำเนินการไว้

1.3.5 ควรมีความเอาใจใส่และติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินงานของนักศึกษาเป็นระยะๆ ไม่ปล่อยให้นักศึกษาเสนอโครงการวิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระใกล้วันสุดท้ายของระยะเวลาที่กำหนด

แนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษาของวิทยานิพนธ์ 2 และการศึกษาค้นคว้าอิสระ

2.1 การพัฒนาเครื่องมือวิจัย

2.1.1 ผู้วิจัยที่สร้างเครื่องมือวิจัยเองควรมีคำอธิบายถึงกระบวนวิธีการพัฒนาเครื่องมือวิจัยด้วย

2.1.2 หากมือการยืมเครื่องมือวิจัยมาจากหน่วยงานอื่นหรือจากผู้วิจัยท่านอื่น จะต้องแสดงหลักฐานการขออนุญาตในการใช้เครื่องมือ ควรมีการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมืออีกครั้งว่ามีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในงานวิจัยของนักศึกษามากน้อยเพียงใด

2.1.3 การตรวจสอบภาษาที่ใช้และความครบถ้วนของเนื้อหาสาระของงานวิจัย ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับนิยามของตัวแปรที่วัด

2.1.4 ต้องตรวจสอบเอกสารต่างๆ ที่นักศึกษาเตรียมไว้ให้ผู้เชี่ยวชาญใช้ในการประกอบการพิจารณา โดยย้ำให้เห็นถึงการจัดทำเอกสารที่ง่ายและสะดวกต่อการตรวจสอบ

2.1.5 นักศึกษาต้องเตรียมนิยามและตารางแสดงข้อคำถามแต่ละข้อว่ามุ่งวัดตัวแปรใด ไม่ควรให้ผู้เชี่ยวชาญทำการตรวจสอบแต่เพียงภาษาที่ใช้อย่างเดียว

2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

2.2.1 ก่อนส่งงานวิจัยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเนื้อหา นักศึกษาต้องส่งเอกสารต่างๆ ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบก่อน โดยย้ำให้จัดทำเป็นเอกสารประกอบการพิจารณาที่ง่ายและสะดวกต่อการตรวจสอบ

แนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษาของวิทยานิพนธ์ 3 และการศึกษาค้นคว้าอิสระ

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1.1 อาจารย์ที่ปรึกษาจะต้องการติดตามการดำเนินงานของนักศึกษาอย่างใกล้ชิดทั้งการเก็บข้อมูลและการทดลองเพื่อให้คำปรึกษาในกรณีที่มีปัญหาในการดำเนินงาน

3.1.2 ควรมีการตรวจทานผลการทดลองหลังเสร็จสิ้นกระบวนการทดลองและเปรียบเทียบกับข้อมูลที่บันทึกในแฟ้มรวบรวมข้อมูล

3.1.3 กรณีที่ไม่ใช่การวิจัยเชิงทดลอง อาจารย์ที่ปรึกษาต้องตรวจทานความสอดคล้องของข้อมูลดิบและข้อสรุป

3.1.4 แนะนำวิธีการที่จะทำให้ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมามากที่สุด และได้ข้อมูลตามปริมาณที่ต้องการ

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล

3.2.1 ก่อนขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล อาจารย์ที่ปรึกษาควรให้ความเอาใจใส่กับการเตรียมข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ โดยต้องมีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่ได้รับกลับมา

3.2.2 นักศึกษาต้องแสดงหลักฐานของการเก็บข้อมูลและข้อมูลที่ได้รับกลับมา

3.2.3 อาจารย์ที่ปรึกษาจะต้องตรวจสอบความเข้าใจของนักศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูล โดยขอคำแนะนำจากผู้ที่มีความชำนาญโดยตรง

3.2.4 อาจารย์ที่ปรึกษาควรดูหลักฐานของการวิเคราะห์ใข้อมูล และตรวจสอบการนำเสนอผล

3.2.5 แนะนำให้นักศึกษาตรวจสอบความครอบคลุมของการนำเสนอข้อมูลตามวัตถุประสงค์หรือสมมติฐานการวิจัย โดยอาจารย์ที่ปรึกษาดำเนินการตรวจสอบซ้ำ

แนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษาของวิทยานิพนธ์ 4 และการศึกษาค้นคว้าอิสระ

4.1 การนำเสนอและสอบปกป้องวิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระ

4.1.1 ให้คำแนะนำแก่นักศึกษาเพื่อไม่ให้รู้สึกเครียดก่อนสอบ ควรแสดงความมั่นใจในความสามารถของนักศึกษาว่าจะสามารถทำการสอบได้

4.1.2 อาจารย์ที่ปรึกษาควรช่วยในการกำหนดโครงสร้างของการสอบปากเปล่า

4.1.3 ช่วยตั้งคำถามที่ช่วยกระตุ้นให้นักศึกษาได้แสดงความสามารถของตนเองได้อย่างเต็มที่

4.1.4 แสดงทัศนะเกี่ยวกับกระบวนการสอบให้ผู้เรียนเข้าใจและรับรู้ว่ากระบวนการสอบไม่ยากอย่างที่คิด

4.1.5 อธิบายกระบวนการสอบให้เข้าใจและให้นักศึกษาอธิบายเกี่ยวกับกระบวนการนำเสนอผลการวิจัย โดยอาจารย์ที่ปรึกษาจะตั้งประเด็นคำถามเกี่ยวกับงานวิจัยเพื่อกระตุ้นให้นักศึกษาเตรียมความพร้อม

4.1.6 อาจารย์ที่ปรึกษาควรประเมินผลงานของนักศึกษาระหว่างการสอบและให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อให้นักศึกษาได้รับรู้ถึงจุดเด่นและจุดบกพร่องในขณะสอบ

4.2 การเขียนรายงานวิจัย

4.2.1 อาจารยที่ปรึกษาต้องวิพากษ์วิจารย์งานนักศึกษาอย่างระมัดระวัง โดยต้องไม่ทำให้ข้อวิจารณ์เป็นการทำลายความคิดของนักศึกษา

4.2.2 ช่วยนักศึกษาในการคิดและเขียนในสิ่งที่สัมพันธ์กับปัญหา

4.2.3 ไม่ควรบังคับให้นักศึกษาต้องเขียนรายงานวิจัยในรูปแบบที่ตนเองชอบ เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้รับอิสระในการคิดขียนรายงานตามที่ตนเองต้องการ

4.2.4 อ่านรายละเอียดแต่ละบท เน้นให้เขียนข้อมูลเชื่อมโยงกัน ต้องเขียนให้ตรงประเด็น ใช้ภาษาที่ทำให้เข้าใจง่ายแต่ไม่ใช่ภาษาพูด ต้องเป็นภาษาที่ใช้ในทางวิชาการเท่านั้น

4.2.5 นัดพบนักศึกษาเป็นระยะๆ เพื่อติดตามงานและให้คำปรึกษา

4.3 การเขียนบทความวิจัยเพื่อเผยแพร่

4.3.1 แนะนำให้นักศึกษานำงานที่ทำไปตีพิมพ์ผลงานวิจัยในวารสารระดับชาติหรือนำเสนอผลงานวิจัยในที่ประชุมวิชาการที่มีการ proceeding

4.3.2 อาจารย์ที่ปรึกษาควรแนะนำแหล่งหรือช่องทางที่จะให้นักศึกษาเผยแพร่ผลงานของนักศึกษา และช่วยหาช่องทางที่ให้นักศึกษาสามารถส่งผลงานไปตีพิมพ์และเผยแพร่ได้

4.3.3 ช่วยตรวจสอบ แก้ไข บทความวิจัยให้ถูกต้องและเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

◎◎◎◎◎◎◎◎◎◎◎◎◎◎◎◎◎◎◎◎